

...

Fővárosi Ítéltábla

12.Gf.40.105/2021/6.

A Fővárosi Ítéltábla a felperesi jogi képviselő neve (felperesi jogi képviselő címe ügyintéző: felperesi jogi képviselő ügyvéd) által képviselt felperes2 (felperes címe) felperes által, a alperesi jogi képviselő neve (alperesi jogi képviselő címe ügyintéző: alperesi jogi képviselő ügyvéd) által képviselt Alperes1 (Cím1) alperes ellen, gazdasági társaság vezető tisztségviselője felelősségének megállapítása iránt indított perében, a Fővárosi Törvényszék 2021. március 9-én meghozott 25.G.40.693/2020/16-I. sorszámú ítélete ellen a felperes részéről 17. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán –tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, és megállapítja, hogy az alperes az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének 2015. július 16-án történt bekövetkezését követően ügyvezetési feladatait nem a hitelezők érdekeinek a figyelembevételével látta, és ezzel okozati összefüggésben az adós vagyona 27.691.576 (huszonhétmillió-hatszázkilencvenegyezer-ötszázhetvenhat) forinttal csökkent.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 100.000 (százezer) forint + áfa elsőfokú és 30.000 (harmincezer) forint + áfa másodfokú eljárással felmerült ügyvédi költséget, valamint az állam javára, az illetékes állami adóhatóság felhívására, a felhívásban írt módon és számlára 36.000 (harminchatezer) forint elsőfokú és 48.000 (negyvennyolcezer) forint másodfokú eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A fellebbezés elbírálása szempontjából irányadó tényállás szerint az alperes a adósi gazdasági társaság „f.a.” (továbbiakban: adós) önálló cégjegyzési joggal rendelkező vezető tisztségviselője volt alapításától, 2005. március 29. napjától a felszámolás kezdő időpontjáig, mely társaság tagjai az alperes és a felperes voltak. Az adós felszámolásának

kezdő időpontja 2017. november 8. napja, mely eljárásban négy hitelező jelentett be hitelezői igényt összesen 430.383.801 forint összegben. Az egyik hitelező a felperes a 414.417.787 forint összegű igényével. A törvényszék a 2020. február 17-én kelt 10.Fpk.985/2017/33. számú végzésével az adós felszámolási eljárását egyszerűsített módon befejezte és az adóst megszüntette, megállapítva, hogy adósi vagyoni hiányában a hitelezői igények kielégítése és a felszámolási költségek megfizetése nem lehetséges. A társaságot a cégbíróság 2020. május 5-ei hatállyal törölte a cégnyilvántartásból.

[2] A felperes 2019. szeptember 23-án a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 33/A. § (1) bekezdése alapján keresetet terjesztett elő az alperes felelősségének megállapítása iránt, állítva, hogy magatartása folytán az adós vagyona csökkent, melyre tekintettel a kielégítetlenül maradt hitelezői igényekért összesen 27.691.576 forint erejéig felelősséggel tartozik. Kérte továbbá az alperes perköltség megfizetésére kötelezését is. Keresetében a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztének időpontját 2015. július 16. napjában jelölte meg. A felelősség megállapítására okot adó magatartásként arra hivatkozott, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően az alperes az adós követeléseinek érvényesítése iránt semmiféle intézkedést nem tett, a követeléseknek az egyes kötelezettek felszámolási eljárásában hitelezői igényként való bejelentéséről nem gondoskodott. Nem intézkedett emellett a társaság taggyűlésének az összehívása iránt annak ellenére, hogy a 2014. gazdasági év beszámolója szerint a társaság saját tőkéje veszteség folytán a jegyzett tőke alá csökkent. A felperes megítélése szerint az alperes vezetői feladatainak ellátásával felhagyott. Az adósnak okozott vagyoni veszteség a felperes3 „f.a.” vonatkozásában legalább 26.700.000 forint összegben, míg a felperes4 „f.a.” tekintetében 949.827 forintban jelölte meg, ugyanis ezen adósok felszámolási eljárásában a fennálló követelés hitelezői igényként való érvényesítése esetén legalább ilyen összegű kielégítésben részesülhetett volna. A kielégítéshez azért nem jutott hozzá, mert a hitelezői igény bejelentéséről az alperes nem gondoskodott.

[3] Az alperes a kereset elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását kérte. Nem vitatta a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet felperes által megjelölt időpontját, míg az alperes és a felperes, mint az adós tagjainak viszonyát illetően előadta, hogy megállapodás alapján a felperes biztosította a gazdálkodáshoz szükséges forrásokat és az eszközöket, míg az alperes, mint személyesen közreműködő tag felelt a tevékenység ellátásához szükséges alkalmazottak kiválasztásáért, illetve mint vezető tisztségviselő a felperes számviteli apparátusának felhívására eleget tett a számviteli jogszabályokban írt kötelezettségeknek. Az adós és a felperes között számviteli szolgáltatásra szóló szerződéses jogviszony állt fenn, amelynek alapján valamennyi, a számviteli jogszabályok által előírt dokumentumot a felperesi alkalmazásban állt munkavállalók készítették el. E szerződés megszüntetésre nem került, így a felperes megszegte azt, amikor az adós könyvelésével 2015 nyarát követően felhagyott. A lezárt tárgyévek iratanyagának őrzése, kezelése a szolgáltatási szerződés részét képezte, ezért a székhelyen zömében az adott tárgyév iratai voltak elérhetők. Az alperesnek az adós iratanyaga konkrét kérésre állt rendelkezésére. Az adós működése és gazdálkodása a felperes által biztosított munkáktól, ekként a felperestől függött. A felperesi munkavállalók állították össze továbbá a számviteli kötelezettségek teljesítéséhez szükséges iratokat, ők végezték a társaság könyvelését. 2015. március elején napok alatt megsemmisült a Quaestor csoport, a tagok működése a felperes működésének megbénulásával ellehetetlenült. A felperes vezető tisztségviselőjét 2015. március 25-én előzetes letartóztatásba helyezték, majd

a felszámolás elrendelésével, 2015. december 12-én a megbízatása megszűnt. 2015. március 10. napjától az adós, illetve a cégcsoporti társaságok gazdasági tevékenységet végezni nem tudtak, mivel a büntetőeljárásban a cégcsoport szinte valamennyi bankszámláját zárolták, illetve a felperes adósban meglévő üzletrészt biztosítási intézkedés került bejegyzésre, és emellett az üzletrészt végrehajtás és foglalás alá is vonták. A felperes, mint a gazdasági társaság 50%-os mértékű tulajdonosa működésének megrekedésével az adós működése ellehetetlenült, míg az alperesnek személyesen ráhatása nem volt az iratok rendelkezésre állására. A rendes működés időtartama alatt az alperes az iratokat elérhette, azonban 2015 márciusát követően erre csak korlátozott mértékben volt lehetősége. Előadta, hogy 2015. március 25-én tájékoztatást kért a felperes pénzügyi igazgatójától, aki megerősítette, hogy a felperesi cégcsoport adminisztrációja lezárásra kerül, ezen a felperesi alkalmazottak dolgoznak. 2015. március 31-én írásban fordult a gazdasági igazgatóhoz, valamint a könyvelést ténylegesen végző személyhez, tájékoztatást kérve az iratanyag hollétéről, illetve kérve azok kiadását, azonban a megkeresett munkatárs 2015. április 1-jén csupán annyit közölt, hogy a társaság ügymenete kapcsán információval nem bír. A levelezés igazolja, hogy az alperes kizárólagos rendelkezésében a társaság iratanyaga sohasem állt, azonban, mint felelős vezető az iratanyag kiadására, illetve az őrzés helyének közlésére felhívta a felperest alkalmazottja útján, vagyis a kialakult helyzetben a tőle elvárható módon járt el. Megítélése szerint tényként kezelendő, hogy a társaság iratanyagát a felperes nem bocsátotta a rendelkezésére, valamint az is, hogy a felperesi alkalmazottak az adós 2015. május 31. napjáig esedékes beszámolóját még elkészítették, a könyvelést a 2014-es üzleti év vonatkozásában lezárták. Iratanyag hiányában a pontos követelésállománnyal nem lehetett tisztában, illetőleg új megbízottat sem tudott igénybe venni, aki 2015 nyaratól elvégezte volna a könyvelést. Úgy vélte, hogy a 2015. és 2016. üzleti év, valamint a felszámolás kezdetével elkészítendő zárómérleg elkészítésére önhibáján kívül nem volt lehetősége, és ezen okból nem volt lehetősége a felszámolási eljárásban az iratanyagot a felszámoló részére átadni. Erről a felszámolót tájékoztatta, és a részleges iratátadási kötelezettségének eleget tett. Úgy vélte, az adott helyzetben tőle elvárható feladatait a hitelezői érdekek figyelembevételével látta el. Kitért arra is, hogy a gazdálkodási függőségi viszony kapcsán az adós bankszámlájának tulajdonosa a felperes volt. A vezetői tisztségéről 2015. március 27-én lemondott, és nyilatkozatát a társaság további tagja, a felperes részére postai úton megküldte, mely 2015. április 1-jén a felperes székhelyén átvételre került, ezáltal ügyvezetői jogviszonya 2015. május 26. napjával megszűnt. Hivatkozása szerint a felperes a gazdasági társaságban az alperessel egyenlő arányban jelentős gazdasági erőfőlénnel bíró tag volt, aki biztosította az adós gazdasági, számviteli és adminisztratív háttérét a rendes működés alatt, a számviteli szolgáltatási jogviszony megszűnéséről nincsen tudomása. Az adós likvid pénzeszközzel nem rendelkezett. A felperes felszámolása az adós felszámolását megelőzte, és lemondását követően, mint személyesen közreműködő tag járt el az adós ügyeiben. Nyomatékosan hangsúlyozta, hogy a felperes az adósnak nem csupán hitelezője, hanem jelentős gazdasági erőfőlénnel bíró, kvázi uralkodó tagja is volt.

[4] A törvényszék az ítéletében a felperes keresetét elutasította és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 30.000 forint perköltséget, valamint az állam javára 36.000 forint elsőfokú eljárási illetéket.

Az elsőfokú bíróság az ítélet indokolásából kitűnően elsődlegesen azt vizsgálta, hogy az alperes vezetői tisztségviselői megbízatásáról történt 2015. március 27-én kelt lemondása hatályosult-e. E körben a Ptk. 3:25. § (1) bekezdés d) pontjának és (3) bekezdésének a

felhívását követően megállapította, hogy a teljes bizonyító erejű okiratba foglalt lemondást az alperes a társaság másik tagja részére küldte meg. A lemondás nem felel meg a Ptk. 3:25. § (3) bekezdésében előírt követelményeknek, így a lemondás nem hatályosult, az alperes az adós vezető tisztségviselőjének tekintendő.

A törvényszék a felperes által megjelölt Cstv. 33/A. § (1) bekezdésének az ismertetését követően rögzítette, a felperes keresetében arra hivatkozott, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét, 2015. július 16. napját követően az alperes az adós követeléseinek érvényesítése iránt semmiféle intézkedést nem tett, a kötelezettek felszámolási eljárásában hitelezőként nem jelentkezett be, illetve a társaság taggyűlésének összehívása iránt nem intézkedett, holott a 2014. évi beszámoló ezt indokolta volna. Az alperes a vezetői feladatai ellátásával felhagyott, és nem gondoskodott felperes3 „f.a.”, valamint a felperes4 „f.a.” adósok felszámolási eljárásában a hitelezői igények bejelentéséről.

[5] Az alperes a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztének 2015. július 16-i időpontját nem vitatta, így az elsőfokú bíróság vizsgálta, hogy az alperes ezt követően a vezetői feladatait a hitelezők érdekeinek figyelembevételével látta-e el. A bizonyítási eljárás során az alperest személyesen meghallgatta, illetőleg meghallgatta a bérszámfejtőként a felperes alkalmazásában állt tanút. Az alperes a per során előadottakat fenntartva állította, hogy a pénzügyi forrást az adós a felperestől kapta, a tanú – az alperesi előadással egyezően – pedig úgy nyilatkozott, hogy a felperes biztosította a tőkét, illetve megfelelő adminisztratív háttérrel az adós részére, míg az ügyvezető a szakmai háttérrel. Az ún. Quaestor botrány kirobbanása után az alperes „próbálta rendbe tenni a társaságot”, mely időpontban a társaság kb. 10.000 forint készpénzzel rendelkezett, míg a bankszámlán kb. 40.000 forint volt. A cégek körbe tartoztak, adósi és hitelezői pozícióban is álltak. A hitelezői igények regisztrációs díjának befizetésére nem állt rendelkezésre pénzeszköz. Az alperes 2016-ban adóbevallást kívánt készíteni, illetve az iratanyag beszerzését is megkísérelte. Az összes cég iratai Győrben voltak, de azt nem tudták, hogy hol találhatóak, így ez volt az oka annak, hogy alperes az iratanyagot nem kapta meg. A tanú megerősítette, hogy az alperes szerződést kötött a felperessel a könyvelésre, de a felperesnek nem maradt könyvelője. A felperes felszámolóját tájékoztatták arról, hogy az adósnak nincs pénze és munkabérrel is tartozik. Azt kívánták elérni, hogy a társaság felszámolás alá kerüljön, azonban később úgy ítélték meg, hogy teljes iratanyag hiányában ne kezdeményezze az adós maga ellen a felszámolási eljárást. Ezt követően indult a kénysztörlesztés és a felszámolási eljárás. Előadta a tanú azt is, hogy 2017 novemberében vitte el az adós felszámolójának az iratanyagot. 2016. március 30-án a felperes3 „f.a.” felszámolási eljárásába még be lehetett volna jelentkezni, a felperes felszámolójánál az iratanyag és a szakértelem rendelkezésre állt, és a regisztrációs díjra is lehetett volna pénz. Csatolta azokat az e-maileket, amelyek a tanú és a felperes felszámolója, valamint a felperes munkatársai között keletkeztek. Megítélése szerint az alperes mindent megtett, ami tőle elvárható volt.

A törvényszék álláspontja szerint a felelősség vizsgálata szempontjából meghatározó jelentőségű, hogy a felperes nemcsak a hitelezője, hanem jelentős befolyással rendelkező tagja is volt az adós társaságnak, illetve az ún. Quaestor botrány kirobbanása és ennek eredményeként az, hogy az alperes a társaságban ezt követően milyen tevékenységi lehetőségekkel rendelkezett. A bizonyítási eljárás eredményeként megállapította, hogy alperes az ügyvezetői feladatait megkísérelte ellátni annak ellenére, hogy önhibáján kívül nem rendelkezett a társaság iratanyagával, illetve a kereseti kérelemben megjelölt adósok tekintetében a hitelezői igények érvényesítéséhez szükséges regisztrációs díj megfizetése

pénzeszközök hiánya miatt hiúsult meg. A tanú által csatolt levelezés alapján megállapította, hogy a társaság önmagával szemben kezdeményezendő felszámolása is felmerült, melynek elmaradása nem róható az alperes terhére, míg a botrány kirobbanását követően a taggyűlés összehívására az alperesnek már nem is volt lehetősége.

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok (a tanú előadása, illetőleg az általa csatolt iratok) alapján megállapította, az alperes bizonyította, hogy feladatait a hitelezői érdekek elsődlegessége alapján látta el. Azaz a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően a hitelezői veszteségek elkerülése, csökkentése érdekében olyan magatartást tanúsított, amely általában a vezető tisztségviselőtől az adott helyzetben elvárható, és az adott helyzetben általában elvárható minden intézkedést megtett. Nem hagyható figyelmen kívül, hogy az alperes ügyvezetői feladatai ellátására kihatással és befolyással bírt a felperes és alperes közötti munkamegosztás, a felperesnek e körben betöltött szerepe, illetőleg befolyással bírt az ún. Quaestor botrányként megnevezett esemény.

Mindezekre tekintettel megállapította, hogy az alperes nem tanúsított olyan magatartást, amely a felelősségét megalapozná. Erre figyelemmel nem vizsgálta az esetleges vagyonsökkenést, mivel a vagyonsökkenés és a vezető tisztségviselő vezetői feladatainak nem a hitelezők érdekeinek figyelembevételével történő ellátása között okozati összefüggésnek kell fennállnia. Az alperes az adós követelésének érvényesítése iránt minden tőle elvárhatót megtett, a felperes3 „f.a.” és a felperes4 „f.a.” felszámolási eljárásában a hitelezői igény bejelentésére a regisztrációs díjra rendelkezésre álló forrás hiánya miatt nem került sor.

[6] Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, melyben elsődlegesen az ítélet megváltoztatását és a keresetnek történő helyt adást, míg másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését és a törvényszék új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását kérte. Kérte továbbá az alperes kötelezését a perköltség megfizetésére.

A felperes álláspontja szerint a törvényszék iratellenes és téves ténymegállapítást tett, továbbá a megállapított tényekből és a rendelkezésre álló bizonyítékokból helytelen jogi következtetést vont le.

[7] Egyetértett a törvényszéknek az alperes vezető tisztségviselői megbízatásáról történő lemondás vonatkozásában, valamint a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet időpontját érintően tett megállapításával.

[8] Nem osztotta azonban a törvényszéknek azt az álláspontját, mely szerint a felperes nemcsak hitelezője, hanem jelentős befolyással rendelkező tagja is volt az adósnak, ugyanis a cégmásolat és a felek nyilatkozata szerint is 50%-os tagja volt, bár a tagi minőség irreleváns a felelősség megállapítása körében. Megítélése szerint az alperes, de törvényszék is keveri a tagi mögöttes felelősséget és a vezető tisztségviselői felelősséget. A törvényszék döntő jelentőségűnek tekintette, hogy a felperes tagja volt az adósnak, melynek okán egyfajta feladatmegosztás volt az alperes és a felperes, mint tagok között, ekként a felelősség is

megoszlik köztük. Ez azonban nem foghat helyt, hiszen a Ptk. egyértelműen rögzíti az ügyvezető, illetőleg a tag jogait és kötelezettségeit, felelősségét. A tagok egymáshoz fűződő viszonya elkülönül az ügyvezető feladataitól, felelősségétől, így nem lehet hatása a vezetői minőség okán fennálló felelősség vizsgálatára, ezért az ítélet ellentétes mind Cstv., mind a Ptk. rendelkezéseivel.

[9] Tévesen rögzítette az elsőfokú bíróság azt is, hogy az ún. Quaestor botrány kirobbanását követően a taggyűlés összehívására már nem volt lehetőség, mivel ennek sem fizikai, sem jogi akadálya nem volt. A felszámolás elrendelését követően a felperes képviselőjére jogosult felszámoló képviselni tudta volna a tagot a taggyűlésen, az alperes meg sem kísérelte a taggyűlés összehívását.

[10] A fentiekén túl téves következtetést vont le a törvényszék a felek nyilatkozataiból, illetőleg a rendelkezésre bocsátott bizonyítékokból is, és nem foghat helyt az a megállapítása sem, mely szerint a hitelezői igény érvényesítéséhez szükséges regisztrációs díj megfizetése a pénzeszköz hiánya miatt hiúsult meg. Ez az állítás kizárólag az ETO Park Kft. vonatkozásában helytálló, mely esetben az alperes valóban hitelezői igénybejelentést tett, azonban a regisztrációs díj befizetése hiányában nem került nyilvántartásba vételre. A keresetben megjelölt esetekben azonban sem a teljesítésre történő felszólításra, sem az igénybejelentésre nem került sor, holott a taggyűlés összehívása esetén tagi kölcsön nyújtásával lehetősége lett volna még a regisztrációs díj megfizetésére is. Az alperes azonban nem tett semmit a követelések érvényesítése érdekében. Ezáltal az a következtetés, mely szerint a hitelezői igények érvényesítésére kizárólag a regisztrációs díjak meg nem fizetése miatt nem került sor, tény- és iratellenes következtetés.

[11] Kiemelte továbbá, hogy a törvényszék a következtetéseit jórészt a tanú vallomására alapította, ugyanakkor arra nem tért ki, hogy a tanú nagy valószínűséggel az alperes közeli barátjaként a teljes peranyag ismeretében, az alperessel történő egyeztetést követően tett tanúvallomást. A tanú által csatolt levelezést illetően előadta, az hiányos, abból konkrét következtetés nem vonható le az alperes ténylegesen tanúsított magatartása vonatkozásában.

[12] A Cstv. 33/A. § (1) és (4) bekezdésének felhívását követően kiemelte, az eljárás során igazolta, hogy az alperes nem a hitelezői érdekek figyelembevételével járt el, nem tette meg az adott esetben elvárható valamennyi intézkedést a hitelezői veszteségek elkerülése, csökkentése érdekében, de nem tett intézkedést a döntéshozó szerv intézkedése érdekében sem. Az alperesnek ügyvezetőként feladata volt a taggyűlés összehívása, de erre nem került sor, illetve bár tartotta a kapcsolatot a felperesi képviselővel, de tevőlegesen nem tett eleget jogszabályi kötelezettségeinek. Nem mentesít a felelősség alól, hogy a felperes törvényes képviselője e körben nem adott számára utasítást, nem közölte az elvárását. Az adós másik tagjának, a felperesnek a képviselőjében eljáró felszámolóhoz sem számviteli szolgáltatás nyújtása, sem iratok kiadása iránt felhívást nem intézett, a felperes felszámolását megelőző időszakban pedig az adós iratanyagának átvétele érdekében tett kísérletek elégséges vezetői intézkedésnek nem tekinthetők. A felperestől a követelés érvényesítése érdekében közreműködést nem igényelt. Felperes álláspontja szerint az alperes felelőssége fennáll, a

törvényszék a rendelkezésre álló bizonyítékokból és a felek tényállításaiból téves következtetésre jutott, ezért az ítélet megváltoztatásának van helye. A tanúvallomás kapcsán utalt a Pp. 279. § (1) és 294. § (4) bekezdésére, illetve arra, hogy a törvényszék több peradatot figyelmen kívül hagyott, a tanúvallomás értékelése során a felperes által előadottakat még csak a mérlegelése körébe se vonta, annak nem adta indokát. Nem tért ki arra sem, hogy a Cstv. 33/A. § (5) bekezdésében foglaltakat miként értékelte.

[13] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az ítélet helybenhagyását és a felperes perköltség megfizetésére kötelezését kérte.

Úgy vélte, az ítélet mind a tényállás, mind az abból levont jogkövetkeztetés vonatkozásában érdemben helyes és megalapozott. Osztotta a törvényszéknek azt a megállapítását, mely szerint a felperesi gazdasági társaság az adósnak jelentős befolyással rendelkező tagja volt, megalapozottan vette figyelembe, hogy a társaság működésére nézve rendelkezett jelentős befolyással a felperes. Az ítélet e körbeni megállapítása nem a Ptk. 8:2. §-án, hanem a tagok közötti feladatmegosztáson, illetőleg a közreműködés mértékén alapul. A törvényszék csupán a társaság működése vonatkozásában értékelte a felperesi befolyást. A jelentős befolyás lényegében a felperes, mint tag hatalmi pozíciójára vonatkozó megállapítás, mely pozícióból következően a felperesi tag az adósi működés kapcsán érdemi döntések meghozatalát tudta elérni, illetőleg szükség esetén kikényszeríteni, mivel az adós a felperesi tag működésétől függő, vele alá-fölérendeltségi viszonyban álló társaság volt. Megjegyezte, a Cstv. 33/A. § (2) bekezdése is elismeri a tényleges, mögöttes, meghatározó befolyás gyakorlásának a tényét, kimondva, hogy a gazdálkodó szervezet vezetőjének minősül az a személy is, aki a gazdálkodó szervezet döntéseinek meghozatalára ténylegesen meghatározó befolyást gyakorol. Úgy vélte, bizonyítva lett, hogy az adós napi működésére, ügyvitelére vonatkozó jelentős befolyás ténye fennállt. Az adott perben relevanciával bír a felperes tagi minősége okán gyakorolt befolyása, a törvényszék nem keverte az ügyvezető mögöttes felelősségét a tag mögöttes felelősségével. Az alperes a Cstv. 33/A. § (4) bekezdése szerinti mentesülésének bizonyítása körében hangsúlyozta a felperes tagi minőségét, uralkodó befolyással bíró jellegét. Kellően bizonyította a mentesüléséhez vezető azon körülményt, mely szerint az adott helyzetben a tőle elvárható valamennyi intézkedést megtette a hitelezői veszteségek elkerülése, csökkentése, illetőleg a gazdálkodó szervezet legfőbb szerve intézkedésének a kezdeményezése érdekében.

Nem osztotta a felperesnek a taggyűlés összehívására vonatkozó álláspontját sem, e körben bizonyította, hogy taggyűlés megtartására lehetőség nem volt. A felperes működése ellehetetlenült, képviselője előzetes letartóztatásban volt, meghatalmazottja e körben nem volt. A felperesi társaság által foglalkoztatott vagy megbízott feleket megkereste az adóssághoz terhelő kötelezettségek teljesítése érdekében, minden, az adott helyzetben tőle elvárható és lehetséges intézkedést megtette. Az adott helyzethez viszonyítva értékelhető az objektív törvényi elvárás kapcsán az adott ügyvezetőtől elvárható szubjektív, eseti magatartás. A törvényszék e körben helytállóan állapította meg az alperes mentesüléséhez vezető tényállást.

[14] Helytállóan állapította meg a törvényszék azt is, hogy az alperesnek nem volt lehetősége az igénybejelentésekhez szükséges regisztrációs díj befizetésére. Az alperesnek nem kötelezettsége a magánvagyonára terhére történő teljesítés, bár számos alkalommal ennek

terhére teljesített kifizetést. Az alperes bizonyítottan nem rendelkezett az esetleges hitelezői igénybejelentéshez szükséges irattanyaggal sem, az részben a felperesi felszámoló kezelésében, részben ismeretlen helyen volt.

Nem helytálló az a fellebbezési hivatkozás sem, mely szerint az ítélet következtetései a meghallgatott tanú vallomásán alapulnak, ugyanis számtalan okirati bizonyítási eszközt is csatolt az eljárás során. Hivatkozott arra is, hogy a meghallgatott tanú éveken át a felperes alkalmazásában állt számviteli szakemberként, így a vallomás tartalmában nincs relevanciája az alperessel való ismeretségének. Az, hogy a tanú és az alperes ismeretségben álltak egymással, az elfogulatlan tanúvallomás megtételének nem akadálya, a tanú kioktatást követően tette meg nyilatkozatát, mellyel szemben kétség nem merült fel. Kiemelte, a törvényszék az ítéletét nem kizárólagosan a meghallgatott tanú vallomására alapozta, a bíróság joga és kötelezettsége a peres felek által csatolt bizonyítékok mérlegelése. Az alperes a mentesülésének bizonyítására számtalan írásbeli bizonyítékot is rendelkezésre bocsátott a tanúbizonyításon és saját előadásán túl, melyek helyes értékelése útján hozta meg a törvényszék a döntését.

[15] A felperesi hivatkozással szemben utalt arra is, hogy a regisztrációs díj megfizetéséhez tagi kölcsönt a felperes nem nyújthatott.

[16] A felperes a fellebbezési ellenkérelemre előterjesztett észrevételében, fenntartva a fellebbezési kérelmét, úgy vélte, nem foghat helyt a „hétköznapi” értelemben vett jelentős befolyásra, valamint a Cstv. 33/A. § (2) bekezdésére való hivatkozás. A cégmásolat adatai, illetve a Ptk. szabályozása szerint ugyanis a felperes nem minősül jelentős befolyással bíró tagnak, míg a szó „hétköznapi” értelmére, illetve a Cstv. 33/A. § (2) bekezdésére az elsőfokú eljárás során nem hivatkozott. Kiemelte, az alperes nem állította ezidáig, hogy a felperessel, vagy annak vezető tisztségviselőjével alá-fölérendeltségi viszonyban állt volna, de arra sem hivatkozott, hogy a felperes korábbi tisztségviselője az adós vezetőjének minősült volna, így ezekre a Pp. 373. § (2) bekezdés alapján nem hivatkozhat. Megjegyezte, az alperes lényegében a tagok közötti egyfajta feladatmegosztásra hivatkozott, illetve határozott tényállítást tett arra vonatkozóan is, mely szerint az ügyvezető tisztségét önállóan, befolyásmentesen látta el. Az „árnyékvezetői” minőség egyébként nem mentesíti a vezetőt a felelősség alól, bár adott esetben ez fel sem merült.

[17] Nem osztotta az alperesnek azt az álláspontját, mely szerint bizonyította a mentesülésére okot adó körülményeket, de a tanúvallomás kapcsán is fenntartotta a korábbi előadását. A törvényszék döntően a tanúvallomásra alapította ítéletét, holott a felperes számos, a tényállítását alátámasztó okirati bizonyítékot szolgáltatott.

[18] A fellebbezés az alábbiak szerint alapos.

[19] Az elsőfokú bíróság a szükséges körben a tényállást feltárta, azonban a másodfokú bíróság nem ért egyet a levont jogkövetkeztetéssel. Helytállóan utalt a felperes fellebbezésében arra, hogy a Pp. 369. § (3) bekezdése értelmében a rendelkezésre álló bizonyítékok értékelése az ítélet megváltoztatását, és a felelősség megállapítását eredményezi.

[20] Az adott, Cstv. 33/A. § (1) bekezdésére alapított kereseti kérelem elbírálására – figyelemmel a kereseti kérelem 2019. szeptember 23-án történt előterjesztésére – a Csődtörvény 2017. július 1. napjától hatályos rendelkezései vonatkoznak. Az irányadó jogszabály továbbra is biztosítja a vezető számára a felelősség alóli kimentés lehetőség [(4) bekezdés], míg az (5) bekezdés szerint, ha a vezető a felszámolás kezdő időpontját megelőzően neki felróhatóan nem vagy nem megfelelően tett eleget a gazdálkodó szervezet éves beszámolója külön jogszabályban meghatározott letétbe helyezési és közzétételi kötelezettségének, vagy nem teljesíti a 31. § (1) bekezdés a)-d) pontja szerinti beszámolókészítési, irat-és vagyonátadási, továbbá tájékoztatási kötelezettségét, neki kell bizonyítania, hogy a vezetői tisztségének időtartama alatt nem következett be a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet, vagy ha ilyen körülmény fennáll, a vezetési feladatai ellátása során a hitelezők érdekeit is figyelembe vette. E jogszabályhelyhez fűzött indokolás szerint a hitelezőnek elegendő a vezetőt terhelő mulasztást bizonyítania. A vezető kimentheti magát, de a bizonyítási teher megfordul, a jogszabály e körben az alperesre terheli a bizonyítási kötelezettséget.

[21] A felperes keresetében az alperesi felelősség megállapítására okot adó magatartásként arra hivatkozott, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően az alperes, mint az adós vezető tisztségviselője az adós követeléseinek érvényesítése érdekében intézkedést nem tett, az adósai felszámolási eljárásaiban a hitelezői igények bejelentéséről nem gondoskodott, de nem kezdeményezte a taggyűlés összehívását sem.

[22] Az adott ügyben a felek között nem volt vitatott a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésének felperes által megjelölt időpontja, 2015. július 16. napja, illetve az, hogy az alperes nem teljeskörűen tett eleget a felszámoló felé az iratátadási, valamint a mérleg letétbe helyezési és közzétételi kötelezésének a felszámolást megelőzően, így a Cstv. 33/A. § (5) bekezdésében foglalt bizonyítási kötelezettség alapján az alperesnek kellett azt bizonyítania, hogy ez időpontot követően a vezetési feladatai ellátása során a hitelezők érdekeit is figyelembe vette. A felperes azon fellebbezési érvelését illetően, mely szerint az ítélet nem tért ki az e törvényhelyben foglaltak értékelésére, rámutat a másodfokú bíróság, hogy az indokolásból kitűnően a törvényszék az alperesi bizonyítási kötelezettség teljesülését vizsgálta, vagyis a kereseti kérelemben írtak szerint járt el.

[23] A törvényszék megállapítása szerint az alperes bizonyította fentieket, vagyis hogy a vezetési feladatai ellátása során a hitelezők érdekeit is figyelembe vette, mely álláspontjával azonban a másodfokú bíróság nem ért egyet, az alábbiakra figyelemmel.

[24] Az elsőfokú bíróság – lényegében az alperesi védekezést elfogadva – meghatározó jelentőséget tulajdonított a felperes tagi minőségének, illetve az alperes tevékenységi lehetőségeinek, és megállapította, hogy az alperes az ügyvezetői feladatait annak ellenére megkísérelte ellátni, hogy önhibáján kívül nem rendelkezett a társaság iratanyagával. Megállapította azt is, hogy az igények érvényesítése pénzeszköz hiányában hiúsult meg, míg taggyűlés összehívására lehetőség nem volt, de a felelősség körében értékelte a tagok közötti munkamegosztást is.

[25] Helytállóan érvelt a felperes a fellebbezésében azzal, hogy a törvényszék által a felelősség alóli mentesülés körében értékelt körülmények nem eredményezhetik a felelősség hiányának a megállapítását. Az ugyanis, hogy a felperes nem csak hitelezője, hanem tagja is volt az adósnak, adott tényállás esetén, a vezetői felelősség körében nem értékelhető. Az pedig, hogy a felperes által kétségbe nem vontan feladatmegosztás volt a tagok között, szintén nem bír jelentőséggel. A vezető felelősségi körébe tartozik ugyanis a társaság ügyeinek az intézése, a munkamegosztás megszervezése, és amennyiben úgy látja, hogy a tag magatartása nem szolgálja a hitelezők érdekeit, mint vezetőnek, a szükséges intézkedéseket meg kell tennie. Hangsúlyozza a másodfokú bíróság, arra vonatkozó adat nem merült fel, mely szerint a felperes, mint tag eljárása okozta volna a vagyonsökkenést, és a hitelezői igény kielégítésének a meghiúsulását. Az pedig, hogy a felperes, mint tag az általa biztosított szolgáltatások ellátásával felhagyott, nem eredményezi a vezetői kötelezettségek megszűnését, ugyanis a jogszabály az adott helyzetben az ilyen tisztséget betöltő személytől elvárható valamennyi intézkedés megtételét várja el a hitelezői veszteségek elkerülése, csökkentése érdekében. Egyetért a másodfokú bíróság a felperessel abban, hogy az ún. Quaestor botrány kirobbanása és a felperes által biztosított tevékenységek beszüntetése után az alperes által tanúsított magatartás elégséges, vezető tisztségviselőtől ilyen helyzetben elvárható intézkedésnek nem tekinthető. Szintén nem eredményezheti a felelősség alóli mentesülést az arra való hivatkozás, mely szerint a felperes lényegében a szó hétköznapi értelmében, a működésére nézve rendelkezett jelentős befolyással, különös tekintettel arra, hogy maga sem állította, hogy a tag bármire is utasította volna. Önmagában pedig a társaságok működésének az összefonódása a vezetői felelősségre kihatással nincs.

[26] Megalapozottan hivatkozott a felperes arra is, hogy a taggyűlés összehívására a döntéshozó szerv intézkedéseinek kezdeményezése érdekében adott körülmények mellett is lehetőség lett volna. E körben alaptalanul érvelt az alperes azzal, hogy a felperesi vezető 2015. március végétől kényszerintézkedés hatálya alatt állt, így nem volt lehetőség taggyűlés tartására, ugyanis azontúl, hogy a felügyeleti biztos, majd a felszámolóbiztos a szükséges képviseleti joggal rendelkezett, a Ptk. 3:191. § értelmében határozatképtelenség esetén megismételt taggyűlést kell tartani. Az alperesnek a rá vonatkozó szabályok, a Ptk. 3:189. § (1) bekezdése alapján össze kellett volna hívnia a taggyűlést, nem mérlegelhetette volna a megtarthatóságát, és a (2) bekezdésében írtak szerinti határozatot kellett volna meghoznia a vezetőtől elvárt felelősségteljes eljárás során. A taggyűlés összehívásának hiányát nem pótolja a felperesi foglalkoztatottak megkeresése, illetve tájékoztatás kérése.

[27] Nem osztotta a másodfokú bíróság a törvényszéknek azt az álláspontját sem, mely szerint az alperes „megkísérelte” ellátni a feladatait, bár önhibáján kívül nem rendelkezett az iratanyaggal. A felperes által sem kétségbe vontan az adós könyvelését a felperes végezte. Az alperesi előadás szerint a lezárt tárgyév iratanyagát a felperes őrizte, míg a tárgyév dokumentumai a székhelyen voltak. Az ugyancsak nem vitatott alperesi előadás szerint a 2014. évre vonatkozó mérleget még a felperes dolgozói készítették el, azonban az ezt követő időszakban már mérleg, illetve tevékenységet lezáró mérleg nem készült. Tény – amit a meghallgatott tanú vallomása, illetve a csatolt levelezés is megerősített –, hogy az alperes megkísérelte a felperesi dolgozókkal, majd a felperesi felszámolóval a kapcsolatot felvenni, a szükséges iratokat beszerezni, mely részben eredménnyel is járt, azonban a másodfokú bíróság megítélése szerint az alperes ezen eljárása nem elegendő a felróhatóság hiányának az igazolására a mulasztás körében. Az alperes ugyanis általa is elismerten tudomással bírt arról, hogy az adós tekintetében a szükséges beszámolók nem készültek el 2014. évet követően, azonban e tárgyban konkrét intézkedést nem tett, és az iratok beszerzéséről is csupán 2017 novemberében intézkedett az adós érdekében a meghallgatott tanú. A csatolt levelezés azt igazolja, hogy az alperes felhagyott az ügyvezetői tevékenység ellátásával, és bár tudta, hogy a felperes alkalmazottai már nem végezték el a szükséges feladatokat, azonban e körben intézkedést nem tett.

Az alperesnek – éppen az ún. Quaestor-botrányra való tekintettel – gondoskodnia kellett volna az adós vagyonának megőrzéséről, követeléseinek behajtásáról. A felelősségét nem menti, hogy a feladatmegosztás szerint a szakmai vezetés volt a feladata, míg a könyvelési és adminisztrációs feladatokat a felperesi alkalmazottak végezték, ugyanis a feladatmegosztás nem megfelelő működése esetén a vezető feladata a szükséges intézkedések megtétele.

[28] Nem foghat helyt az a hivatkozása sem, mely szerint a pénzeszköz hiánya akadályozta a hitelezői igény bejelentését, a követelés érvényesítését. Az alperes ugyanis meg sem kísérelte akár fizetési felszólítás útján a követelés behajtását, de nem intézkedett a regisztrációs díj megfizetése érdekében a döntéshozó szerv intézkedésének a beszerzéséről sem.

[29] Adott tényállás mellett az, hogy bár az alperes tudomással bírt a felperes által vállalt feladatok ellátatlanságáról, valamint a bevétel elmaradásáról, azonban konkrét, határozott intézkedést nem tett a cég iratainak a beszerzése és a követeléseinek behajtása érdekében, a vezetői felelősség megállapítását eredményezi. Pusztán az iratok hollétéről, illetve a tennivalókról való tájékozódás nem elegendő az ilyen tisztséget betöltő személytől elvárható valamennyi intézkedés megtételének az igazolására.

[30] A fentiek alapján a beszámoló közzétételének, illetve az iratátadásnak az elmaradása tekintetében a felróhatóság hiánya nem állapítható meg, mint ahogy annak bizonyítása sem történt meg alperes részéről, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezését követően a vezetőtől elvárható valamennyi intézkedést megtette, de nem fogadható el a legfőbb szerv összehívása elmaradásának indokolása sem. Mivel pedig az alperes nem bizonyította azt sem, hogy vezetési feladatai során a hitelezők érdekét is figyelembe vette, így az ítéltábla nem osztotta azt a törvényszéki álláspontot, mely szerint az

alperes sikerrel mentette ki magát a felelősség alól. Ezért az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint változtatta meg.

[31] A fellebbezés eredményre vezetett, ezért a Pp. 83. §, 101. § (1) bekezdése és a Pp. 383. § (5) bekezdése alapján az ítéltábla a pernyertes fél költségeinek a megfizetésére a peresztes alperest kötelezte. A felperes illetékfeljegyzési joga folytán a meg nem fizetett első-és másodfokú eljárási illeték megfizetésére az alperes köteles, melynek összegét az illetékekről szóló a többször módosított 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 42. § (1) bekezdés a) pontja és a 46. § (1) bekezdése alapján állapította meg, míg a felperes javára az első-és másodfokú eljárással felmerült ügyvédi költséget a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-ában és 4/A. §-ában foglaltak alapján mérlegeléssel állapította meg. Ennek során az elsőfokú eljárással felmerült ügyvédi költség összegét a felszámítottal szemben 100.000 forint + áfa összegben állapította meg, melynél figyelemmel volt az ügyben kifejtett ügyvédi tevékenységre, az ügy bonyolultságára, míg a másodfokú eljárással felmerült ügyvédi költség összegét a felszámítottal megegyező összegben állapította meg.

Budapest, 2021. június 16.

Dr. Hunyady Mariann s.k.

Dr. Czifra Veronika s.k.

Dr. Horváth Andrea s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró